

Økologi noter

	Samsåning	Undersåning	Såning efter høst
Strigle		•	•
Slæbeskær	••	•••	•••
Skiveskær	•••		•••
Radrenser		••	

Tabellen viser de forskellige etbaleringsmetoders egnethed ved de tre såtidspunkter.

Download appen 'Efterafgrøder' til din smartphone.

Har du planlagt dine efterafgrøder?

Af Dennis W. Pedersen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

De efterafgrøder, som skal bringe den økologiske dyrkningsjord sikkert ind i 2024, bør planlægges nu.

Det er vigtigt at etablere kraftige og omkostningseffektive efterafgrøder på de økologiske arealer. Det kan være vanskeligt at opnå en kraftig, vinterfast efterafgrøde til en fornuftig pris med de arter, der er tilgængelige til etablering efter høst. Derfor bør du undersøge alle planlagte efterafgrøder i foråret i de marker, hvor der ikke er planlagt rodukruddtsbekæmpelse i efteråret.

Undersåede efterafgrøder etableres bedst ved samsåning med såudstyr, som kan placere hovedafgrøde og efterafgrøde i forskellige dybder. En anden metode til en sikker etablering er undersåning med slæbeskærsmaskiner 0-10 dage efter etablering af hovedafgrøden. Det kan med fordel følge umiddelbart efter eller måske endda erstatte en tur på striglen.

I appen Efterafgrøder, som Innovationscenter for Økologisk Landbrug lancerede i december 2022, kan du læse om arternes egenskaber, sammensatte blandinger og beregne udsædsmængder.

Tilladt struvit

Af Morten Winther Vestenaa

Struvit er salt af P (13 procent), Mg (10 procent) og N (6 procent), som nu er tilladt at bruge i øko-planteavl. Det fældes aktivt i procesvand fra fødevarerindustrien og spildevand fra byer for at mindske miljøpåvirkningen. Kontamineringer i struvit følger den organiske fraktion, hvor de hænger fast på negative ladninger. Derfor må det totale organiske materiale i struvit til økologi ikke overstige tre procent. Størstedelen af struvit, inkl. alt dansk, indeholder organisk materiale under tre procent, men der er fundet op til 14 procent i struvit fra Europa.

Foto: Bent Rasmussen.

Den mest simple måde at opnå natureffekt på dine GLM-8 områder

Af Trine Ørum Schwennesen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Det behøver ikke være svært at opfylde det nye GLM-8 krav og samtidig gøre en forskel for agerlandsnaturen. Du opnår størst natureffekt ved at udvide de eksisterende linjer, du har på bedriften i form af levende hegn eller diger. Læg 1-2 meter til og tilså med tuegræsser og forskellige flerårige, hjemmehørende urter senest 30. april. Indberet som blomsterbrak i 2023 eller småbiotop fra 2024.

Frustreret ægproducent: Restriktioner gør min produktion umulig

- Man er i fuld gang med at slå de små besætninger i mobile hønsehuse ihjel, siger økologisk ægproducent Johanne Schimming. Hendes høns har de sidste tre år været spærret inde mere end halvdelen af tiden på grund af fugleinfluenza-restriktioner.

Johanne Schimming flytter ofte de mobile hønsehuse og overdækning af større arealer er ikke en praktisk og økonomisk mulighed. Foto: MEW

Af Helle A. Christensen
4035-8270

Mindre, økologiske ægproducenter med mobile hønsehuse er truet på deres eksistens af fugleinfluenzaens restriktioner med tilbagevendende krav om, at hønsene lukkes inde eller går under overdækning.

Det mener Johanne Schimming, Lejre på Midtjylland. Hun finder Fødevarerstyrelsens restriktioner unødvendigt vidtgående og mener, at hensynet til eksporten fra den industrielle del af fjerkræbranchen betyder, at mindre producenter med direkte salg til forbrugerne bliver ofret.

- Man er reelt i gang med at

slå alle de små besætninger ihjel. Hvis det fortsætter, ser vi ind i en fremtid, hvor æg er noget, man kun kan købe i supermarkedet, og kun fra store, industrielle besætninger.

2.500 høns i mobile huse

Johanne Schimming er normalt stolt af de forhold, hun giver sine 2.500 økologiske høns. De bor i seks mobile hønsehuse på åben mark, og dagen lang piler de rundt på græsset under åben himmel.

Oplevelsen af at give hønsene et værdigt liv med høj dyrevelfærd er hendes drivkraft som ægproducent og det, hun markedsfører sine æg på. Men stoltheden har fået et knæk,

for i de senere år har hun gentagne gange været tvunget til at spærre sine høns inde på grund af fugleinfluenza. I de sidste tre år har hendes høns været lukket inde mere end halvdelen af tiden, siger hun.

I de sidste par sæsoner er

Min fortælling er, at her giver vi dyrene et anstændigt liv. Nu står de mere end halvdelen af året i en lille, mudret hønsegård.

Johanne Schimming

der åbnet for, at hun kan lukke hønsene ud i små indhegninger på 40 kvadratmeter. Men de bliver hurtigt til pløre, når 500 høns styrter ud på græsarealerne, som ikke er drænet som en fast hønsegård.

Hun kunne også lade dem gå i en større, overdækket indhegning, men det er ikke en praktisk eller økonomisk mulighed i det mobile system, hvor husene hyppigt bliver flyttet rundt på marken.

- Min fortælling er, at her giver vi dyrene et anstændigt liv. Nu står de mere end halvdelen af året i en lille, mudret hønsegård og ser pillede og beskidte ud. Det er simpelt hen så pinligt for mig, at forbi passerende skal se det.

Rammes ekstra hårdt

Men situationen er ikke kun pinlig, den trækker i realiteten tæppet væk under producenter med høns i mo-

ØKOLOGI - FAGLIGT SET

Flere øko-kartofler på bordet

Af Sven Hermansen og Anna Borum, Innovationscenter for Økologisk Landbrug

På en lidt kedelig baggrund med et generelt faldende areal med spisekartofler udgør det økologiske areal en stigende andel. Her i 2023 ser det ud til, at også det økologiske marked svækkes med færre kontrakter til følge. Økologiske spisekartofler udgør i den seneste opgørelse 23 procent af danskernes forbrug af spisekartofler. Det er umiddelbart en økologiandel i den høje ende, men tallet dækker over en ret stor import sydfra.

Kartoflens positive profil i kostråd og klimaberegninger burde i sig selv medvirke til øget forbrug af kartofler i danske køkkener, men det vil kræve en stor og målrettet kampagne at løfte forbruget til tidligere højder.

Foto: Linda Rosager Duvé.

Samler værdikæden

En forudsætning for, at forbrugerne vil købe øko-kartofler i supermarkedet, er, at kvaliteten af det, der ligger i posen, lever op til forventningerne. Det er ikke altid tilfældet, og en skuffet forbruger er svært at få til at vende tilbage. Der skal fokus på alle led i kæden

fra læggemateriale til hylden i supermarkedet. I to nye projekter er branchen samlet for at fokusere på de vigtigste elementer i kæden.

I det økologiske projekt SROPP under GUDP-programmet RDD8 er det forskning i biologiske metoder, der er den primære indsats. Forskellige biostimulanter bliver undersøgt i pottforsøg og under markforhold. Skimmel koster udbytter, sølvskurv og blackdot koster kvalitet fra lager og videre frem i kæden til forbrugerne. Vi undersøger, om sorter med gode resistensegenskaber bedre kan udnytte effekten af forskellige biostimulanter end de mere modtagelige sorter.

Landmandsforsøg 'Onfarm'

OnfarmPlus forsøg med øko-kartofler sker i et projekt le-

det af Innovationscenter for Økologisk Landbrug. Her vil vi måle i striber ned gennem hele marken. Geolokalisering af jordbunden, af udbytter og sygdomsangreb kan bidrage til at få et langt mere nuanceret billede af effekten af forskellige strategier, end det vi traditionelt arbejder med i forsøg, hvor der laves gentagelser under ensartede dyrkningsforhold. En af de grundlæggende idéer er, at avleren bestemmer, hvad der afprøves i marken. Det betyder, at der i 2023 bliver undersøgt tildeleling af have-parkaffald, læggeafstand, biostimulanter og afgasset gødning hos Eskild Romme i Himmerland og på Gram Gods i Sønderjylland.

Der bliver løbende formidlet resultater fra de to økologiske kartoffelprojekter på Innovationscenter for Økologisk Landbrugs hjemmeside.